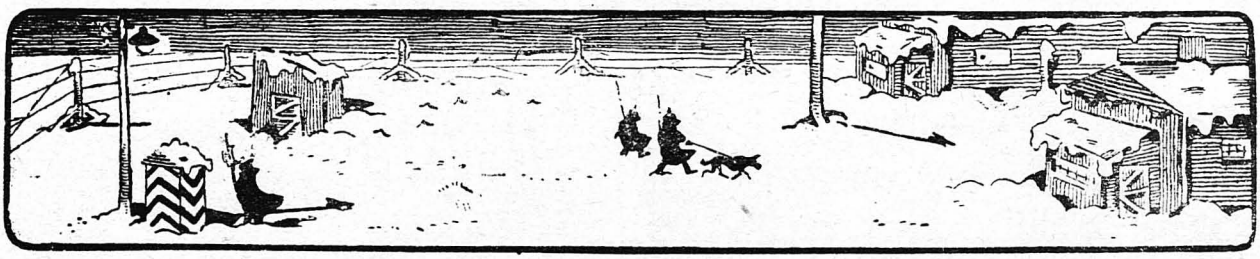

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ 1912-13

ΑΠ' ΤΟ ΚΑΡΝΕ ΜΟΥ

ΚΛΕΒΟΥΝΕ Κ' ΟΙ ΑΓΙΟΙ!...

ΩΡΕ Ρωσσία θὰ τὴν κάνει τὸ κουβέρνο τὴν Ἑλλάδαασα ;...

Διηρωτῶντο οἱ ἑπτανήσιοι στρατιῶται, σκύβοντος ὑπὸ τοῦ γυλιοῦ τὸ βάρος, τουρτουρίζοντες ἀπὸ τα χιόνια καὶ τὰ κρούστυλλα τοῦ σκληροῦ χειμῶνος, ἀγκομαχοῦντες ἀπὸ τὸ ξεψυχιστικὸ ἀνέβασμα δρέων φεοματων, κουρασμένοι, πεινασμένοι, βρεγμένοι καὶ ἐλεεινοί.

— Μωρὲ Ρωσσία θὰ τὴν κάνη τὸ Κουβέρνο τὴν Ἑλλάδαααα !

Προήλαυνεν ὁ στρατὸς ἀπὸ τὴν Κορυτσᾶν πρὸς τὴν Βόρειον Ἤπειρον διὰ μέσου τῆς ὀρεινῆς καὶ χιονοφορτωμένης Κολωνίας τῆς ἀγρίας καὶ ἀπροσπελάστου, διὰ μέσου ἀνηφόρων καὶ κατηφόρων στενῶν καὶ δρόμων κρουσταλλιασμένων, χαλασμένων, χωρὶς οἱ στρατιῶται νὰ σταθοῦν, χωρὶς νὰ φᾶν, χωρὶς νὰ ξεκουρασθοῦν διόλου.

Εἶχε βγῆ ἡ ψυχή τους πειά, αἰωνίως ἐβαδίζον, ἐμάχοντο, ἐπροχώρουν καὶ ποτὲ δὲν ἔφθανον. Μῆνες τώρα ! Ποῦ πηγαίναν ;..... Καὶ τί ἤθελαν ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τα ἄγρια ἐκεῖνα μέρη, τοὺ ψυχὴ ἀνθρώτου δὲν ἐφαίνετο καὶ ὅπου πήγαινε τὸ αἷμά τους μεσα στῆς πέτρες ἀπὸ τὸ κρύο!..Πολλοί ἀπὸ τὸ κρύο ἐπεθαίνανε καὶ ἄψυχοι καὶ ξυλιασμένοι ἐκείτοντο στῆς ἄκρες τῶν μονοπατιῶν, λέσα σα γυμνὰ χαμόκλαδα, σκεπασμένοι μὲ τοὺς μανδύας των ὡς νἄρθη το μηχανικὸ νὰ τοὺς θάψῃ...

— Μωρὲ ποῦ πᾶμε ; ε,ε,ε,ε,ε; !

—Ξέρω καὶ γώω; στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου πᾶμεεεεεε;!

***

Κάπου κάπου φτινότατε κανένας κακομοίρης ἄνθρωπος, μ' ἕνα δυάκκι φορτωμένος καὶ προσπαθοῦσε νὰ πωλήσῃ ὅσο μποροῦσε ἀκριβὰ καπνό, τσίπουρο, καραμέλλες στοὺς στρατιῶτες. Ἕνα σιγαρέττο 20 λεπτα.

— Πόσο τὸ μπακέτο ;

— Δύο καὶ τριάντα !...

— Δύο νὰ εἶνε ἡ μέρες σου, μωρὲ κλέφτη !... ἀκοῦς δυὸ δραχμές ! Μωρὲ τόσο δὲν ἀξίζει, ὅλο τὸ χωριό σου καὶ ὅλη ἡ περιφέρεια !..

Κ' ἐτραβοῦσανε σκυφτοὶ τὸν μαρτυρικό τους δρόμο, ἄγριοι καὶ ἀπηλπισμένοι : «Κλιέφτεεεες !» Μουρμουρίζοντας σα νὰ δαγκώναν τὰς λέξεις :

— Ἀνάθεμά σε Βενιζέλο !... Ἤρθες νὰ χάσῃς τὸ ἄνθος τοῦ Ἑλλάδος γιὰ ἕξη σταγαλιτζῆδες !

***

Ἀνεβήκανε στὸ ἀνεμοδαρμένο Κιάρι, κατεβήκανε στὸ Ἔλμινς τὸ φτωχό, καὶ σὲ λίγο ὁ στρατὸς εἰσέβαλλε εἰς τὴν πρωτεύουσα τῆς Κολωνίας τὴν Ἐρσέκα.

Τὸ χιόνι, ἕνα μπόϊ, καρδιὰ χειμῶνα πειά, κρύο πεθαμός. Ψήλωμα χίλια μέτρα καὶ παραπάνω. Τρόφιμα δὲν εὑρίσκοντο πουθενά· ὁ ὑποχωρῶν ἐχθρὸς τα πάντα εἶχε σαρώσει, καὶ ὅσοι ἐπροφθασαν ἐτεύπωσαν στὸν Ἅϊ Γιώργη, τὴν πέτρινη ἐκκλησιὰ τοῦ χωριοῦ, νεόχτιστη καὶ στολισμένη, ποὺ σαν γλυκα ματάκια τα καντύλια ἀναμμένα τοὺς ἐκύτταζαν. Ἔπεσαν ξεροὶ νὰ κοιμηθοῦνε. Σὰν Κερκυραῖοι ὅμως καλομαθημένοι ὅπου ἤσανε, πρὶν κοιμηθοῦν ἐβγάλανε τῆς λασπωμένες τῆς ἀρβύλες των, ἔφκιασαν τὸ γυλιὸ προσκεφαλο, ἔστρωσαν τὸ ἀντίσκηνο καὶ ἐδιπλώθηκαν καλάζεις τῆς κουβέρτες...

***

Ὅλη τὴ νύχτα κατέβαινε ἀπὸ τὸ Κιάρι ὁ στρατός. Ἀνεμόχιονο ἔκαιγε τῶν ἀνδρῶν ταὐτιὰ καὶ τὸ βαθὺ σκοτάδι τοὺς ἔκανε νὰ σκοντάφτουν, νὰ στουμπίζωνται στοὺς κορμοὺς καὶ τὰ λιθάρια. Κατὰ τα μεσάνυχτα, σὰν Καλλικάντζαροι σβέλτοι καὶ ἐλαφροί, να καὶ φανήκανε καμμιὰ δεκαπενταριὰ εὐζῶνοι. Ξυπόλυτοι καὶ ξεσχισμένοι ἀπὸ τὰ βάθη καὶ τὰ βουνὰ ποὺ πέρασαν, ἀναμαλλιασμένοι καὶ ἐλεεινοί, μὰ εὔθυμοι καὶ γελαστοὶ καὶ ἀεικίνητοι σὰν τὰ « ζουλάπια ». Δὲν βλασφημούσανε γιὰ τὴν κατάστασι, καὶ κύτταζαν νὰ βροῦν ἀπάγγιο νὰ τρυπώσουν. Τὸ θαμποφώτισμα τῆς ἐκκλησιᾶς τοὺς εἵλκυσε καὶ μπῆκαν σὰν ἀέρας μέσα. Οἱ Κερκυραῖοι οὔτε τοὺς ἔννοιωσαν κἄν. Βαρειὰ εἶχαν παραδοθῆ στὸν ὕπνο ποὺ ἀπάλυνε γλυκὰ τὴν κούρασί τους.

Χῶρος ὑπῆρχε καὶ γιὰ τοὺς εὐζώνους καὶ χωρὶς πολλὰ πολλὰ πέσανε καὶ αὐτοὶ σὲ μιαν ἄκρη καὶ κοιμηθῆκαν !...

Νύχτα ὅμως ἦρθαν οἱ εὐζῶνοι καὶ νύχτα ἔπρεπε νὰ φύγουν. Μιὰ ὥρα πρὶν χαράξῃ σηκωθήκανε, ἐδέσανε τοὺς γυλιούς των, μὰ καθὼς κυττάξανε δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ εἶδαν τὰ βγαλμένα ποδήματα τῶν Κερκυραίων, καινούργια καὶ θερμὰ ποὺ μόλις βγῆκαν ἀπὸ τὴν ἀποθήκην.

Δὲν χάσανε καιρό, ταλλάζουνε μὲ τὰ δικά τους τὰ κατατσισμένα καὶ χιλιοτρυπα εὐζωνικὰ καὶ φοροῦν τῶν φαντάρων τα γερά.

Σὰν φαντάσματα μὲ τὸ σκοτάδι ἤρθανε καὶ σὰν φαντάσματα χαθήκανε μὲ τὸ σκοτάδι... Οὔτε τοὺς ἔννοιωσε κανείς !...

***

Εἶχε ξημερώσει γιὰ καλά. Ἕνα μουνιὸ σταχτὶ φῶς κατέβαινε ἀπὸ τῆς ἐκκλησιᾶς τα παραθύρια. Τὰ κανηλάκια ἀπὸ ὥρα τσιτσιρίζανε καὶ σβῦσαν ὅταν οἱ Κερκυραῖοι ἐξυπνήσανε. Ἐγύριζαν δεξιὰ κι' ἀριστερὰ καὶ τέλος σηκωθῆκαν νὰ ντυθοῦνε. Κυττάζουνε για τὶς ἀρβύλες !... Πουθενά ! Στὴ θέσι τῶν δικῶν τω κἄτι ἄλλι παπούτσια, κουρέλια ὑποδημάτων μᾶλλον παρὰ ὑποδήματα, ἔχασαν σὰν νὰ τοὺς χαμογελοῦσαν.

— Ὦ διάολε ! Ὠρὲ μὴν εἴδες τσὴ ἀρβύλες μου ;

Ἀλλὰ ὅλοι ζητοῦσαν τα δικά τους !... Στὴ θέσι ποὺ τἀφήκανε δίπλα στὸ κοιμηθιό του; χίλιων εἰδῶν πέτσινα μπαλώματα, τσαρούχια καὶ ἀρβύλλες καὶ γεμενιὰ καὶ ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ ὑποδήματα (ὅ,τι εὕρισκαν φοροῦσαν οἱ εὐζῶνοι) τρύπια καὶ σχισμένα, λυωμένα, λιψάνα καὶ σκουπίδια παπουτσιῶν τοὺς περίμεναν!...

Ἔμειναν σὰν ξεροὶ μὲ τὸ πιλησπάπουτσα στὸ χέρι, μὴ δυνάμενοι τὸ γεγονὸς νὰ ἐξηγήσουν, ἄφωνοι ἀπὸ τὴν κατάπληξι, καταπτοημένοι, ταραγμένοι ἀπὸ τὸ ὑπερφυσικὸν τοῦτο γεγονός !

Ἐκυττάζοντο ἀναμεταξύ των, σὰν νὰ ρωτοῦσαν μὲ τὰ μάτια των τρομαγμένοι πρὸ τῆς μεγάλης δυστυχίας τῆς ξυπολησιᾶς ποὺ τοὺς περίμενε. Ἐκύτταζαν δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ. Ἐβγήκανε στὴ θύρα γιὰ νὰ ἰδοῦν μήπως ἐξηγήσουν τὸ μυστήριον, μὰ ἡ πόρτα ἤτανε κλεισμένη ὅπως τὴν ἄφῆκαν τὸ ἀποβραδύς, καὶ ἔξω ἐρημία καὶ νέκρα ἐβασίλευε, ψυχὴ δὲν ἐφαίνενο πουθενά, κρύο θανατερὸ κοκκάλωνε καὶ παγὺ ἔπεφτε-ἔπεφτε ὀδιάκοπο τὸ χιόνι.

Κυττάζανε μέσα στὴν ἐκκλησιά· τίποτε δὲν ἐμαρτύρει τοὺς εὐζώνους ποὺ πέρασαν. Ἄδειος καὶ σκονισμένος ὁ γυναικωνίτης, σὲ μιὰ ἐπίσημη καὶ ἱερὴ σιγὴ τὸ ἱερὸ, ἀδειανὲς οἱ ἄκρες καὶ γυμνὰ τὰ στασίδια καὶ ἡ θέσεις τῶν ψιλτῶν. Μόνον γαλήνιοι λαμπροὶ κι' ὡραῖοι μέσα εἰς τὰς καταχρύσους ἐνδυμασίας των, ζωγραφιστοὶ ἴσταντο στὸ τέμπλο οἱ ἅγιοι ποὺ εὐλογοῦσαν.

Οἱ Κερκυραῖοι δὲν ξέραν τί νὰ ποῦν ! Πῶς ἐχαθῆκαν τὰ παπούτσια καὶ πῶς βρεθῆκαν τοῦτο τὸ πλῆθος τῶν καταξεσχισμένων στὴ θέσι τους. Κυτταχθῆκαν μ' ἀπορία.

— Βρὲ Πίπη, η, η, η, η,η, η ;

— Ἔ ;

— Μωρὲ Πίπη εἶπα, α, α, α, α, α ;

— Ἔ, ἔ, ἔ, ἔ, ἔ ;

— Βρὲ Πίπη, μωρὲ ἐδῶ κλέβουνε κι' οἱ ἅγιοι !...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Μωρὲς ἐκεῖνος ποὺ θαρρεῖ
εἰς τὰ καλὰ τοῦ κόσμου.

Ζαλοκώστας

Εἶν' ἁλμυρὰ τὰ δάκρυα
κι' ἀφίνουν φαρμακάδα.

Α. Βαλαωρίτης

Ἐτρύπωσαν στὸν Ἅι Γιώργη

Κάτω ἀπὸ τὸ χιόνι

Μωρ' ἐδῶ κλέβουν κ' οἱ ἅγιοι !..